

บทที่ 4

สรุปการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการพิจารณาผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ พบว่า โครงการบ้านเอื้ออาทร จังหวัดปราจีนบุรี (ท่าตูม) มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) ในระยะดำเนินการโครงการเพียงบางส่วน โดยมาตรการฯ ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมีดังนี้

- 1) โครงการมีการจัดทำรั้วเป็นแบบลวดตาข่ายล้อมรอบพื้นที่บ่อหนองน้ำ สูง 1.2 เมตร ซึ่งรั้วจะมีประตูทางเข้า-ออก สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ามาดูแลได้เท่านั้น เพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว แต่รั้วบางช่วงมีการเปิดออกทำให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าไปได้
- 2) โครงการไม่ได้มีการดูแลพื้นที่สีเขียวบริเวณบ่อหนองน้ำปล่อยให้มีหญ้ารก รวมทั้งยังไม่ได้มีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อหนองน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน
- 3) โครงการยังไม่ได้มีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางทุกเดือน
- 4) โครงการไม่สามารถควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัดให้ค่าคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรรประเภท ก. เนื่องจากโครงการยังไม่ได้มีการเปิดเดินระบบบำบัดอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้
- 5) โครงการไม่มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากโครงการ
- 6) โครงการไม่ได้มีการดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้ดียู่เสมอ กรณีเกิดการชำรุดเสียหาย ต้องซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาอันรวดเร็ว
- 7) โครงการยังไม่ได้มีการตรวจสอบตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 2 เดือน หากพบว่า มีปริมาณมากเกินไป กักเก็บ (ประมาณ 1 ใน 3 ของความสูงถัง) ต้องทำการสูบออก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตะกอนแข็งติดอยู่ก้นบ่อจนกำจัดออกได้ยาก และส่งผลต่อประสิทธิภาพการบำบัดของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 8) โครงการยังไม่ได้มีการรณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าของบ้านทุกหน่วยพักดูและระบบบำบัดน้ำเสียขึ้นต้นประจำบ้าน
- 9) ทางโครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมการเดินระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการ
- 10) โครงการยังไม่ได้มีการรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการคัดแยกขยะก่อนทิ้งและทิ้งขยะลงถังให้ถูกต้องตามประเภทของขยะทุกครั้ง ห้ามวางกองเรียงรายบริเวณจุดวางถังขยะ
- 11) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถเพื่อให้การเข้า-ออกเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว

12) โครงการยังไม่มีการจัดอบรมและฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยของโครงการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือจากงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม

4.2 คุณภาพน้ำ

4.2.1 คุณภาพน้ำทิ้ง

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2565 เมื่อนำค่าไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร เล่ม 138 ตอนพิเศษ 161 ง ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 (ที่ดินจัดสรรประเภท ก) สามารถสรุปได้ดังนี้

บ่อบำบัดน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียรวม พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 2.0 – 21.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 5.0 – 12.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 25.0 – 136.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า ผู้บริหารดูแลโครงการยังไม่ได้เปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้ รวมทั้งยังไม่ได้มีการขุดลอกตะกอนและตักไขมันออกจากกระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการควรมีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการขุดลอกตะกอนและตักไขมันออกจากกระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำทิ้งให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

บ่อบำบัดสุดท้ายก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 6.0 – 36.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 28.0 – 92.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 5.0 – 11.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกที่ระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

บ่อบำบัดน้ำทิ้งจากโครงการ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Suspended Solids) เท่ากับ 4.4 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN เท่ากับ 6 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนค่าความสกปรกในรูป BOD₅ เท่ากับ 57 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (ค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกที่ระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

4.3 ข้อเสนอแนะ

บริษัทที่ปรึกษาฯ ขอเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อให้โครงการได้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ขอให้ผู้ดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อกักสุดท้าย ก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1) ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบบำบัดน้ำเสีย หากพบว่าชำรุดให้ดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) เปิดระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลาตามที่คู่มือและรายการคำนวณของระบบบำบัดน้ำเสียระบุ เพื่อให้จุลินทรีย์ได้รับออกซิเจนที่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสีย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ตรวจสอบไขมันในบ่อดักไขมันของระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอุดตันของกากตะกอนไขมัน เมื่อมีปริมาณมากควรตักใส่ถุงดำ และนำไปกำจัดให้ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ

1.4) ตรวจสอบบ่อกะาะ หากพบว่า มีเศษขยะ วัสดุพลาสติก ควรดำเนินการตักออก รวมทั้งตรวจสอบ บ่อดักตะกอนตะกอนในบ่อกะาะและถังตกตะกอน หากพบว่า มีตะกอนสูงกว่า 1 ใน 3 ส่วนของความสูงถัง ตกตะกอนต้องสูบลอกเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมอยู่ในถังตกตะกอน ทำให้กักจดยาก

2) โครงการต้องจัดให้มีการดูแลพื้นที่สีเขียวบริเวณบ่อบำบัดน้ำไม่ปล่อยให้มีหญ้ารก รวมทั้งต้องมีการ ขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อบำบัดน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน

3) โครงการควรมีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางทุกเดือน

4) ทางโครงการควรควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัดให้ค่าคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งต้องมีการเปิดเดินระบบบำบัดอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้

5) โครงการควรมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสีย เป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ

6) โครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้ดียู่เสมอ

7) โครงการต้องมีการตรวจสอบตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 2 เดือน หากพบว่า มีปริมาณมากเกินไป กักเก็บ ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาทำการสูบลอก

8) โครงการต้องมีการรณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าของบ้านทุกหน่วยพิกัดและระบบบำบัดน้ำเสียขั้นต้น ประจำบ้านโครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย

9) โครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถ เพื่อให้การเข้า-ออกเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว

10) โครงการควรมีการประสานงานให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม เข้ามาฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ ปีละ 1 ครั้ง